

คำวินิจฉัยของ นายชัยอนันต์ สมุทวณิช ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๐/๒๕๔๑

วันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๑

เรื่อง เทศบาลตำบลท่าข้ามขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับวาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาเทศบาล

เทศบาลตำบลท่าข้าม อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้มีคำร้องตามหนังสือลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๔๑ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตีความในประเด็นคำว่า “สมาชิกสภาท้องถิ่น” นั้น มีความหมายว่าอย่างไร จะหมายความรวมถึงสมาชิกสภาเทศบาลด้วยหรือไม่ หากหมายความรวมถึงสมาชิกสภาเทศบาลด้วยแล้ว เหตุใดในบทเฉพาะกาลแห่งรัฐธรรมนูญ จึงมิได้กล่าวถึงสมาชิกสภาเทศบาล ซึ่งมีแต่ที่กล่าวถึงสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นสมาชิกโดยตำแหน่งในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญเท่านั้น เทศบาลตำบลท่าข้ามมีความเห็นว่า กรณีเช่นนี้ทำให้เกิดปัญหาในการพิจารณา วาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาเทศบาลว่ามีวาระสี่ปีตามรัฐธรรมนูญ หรือคงมีวาระห้าปี ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ จนกว่าจะมีการแก้ไขพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญเท่านั้น ที่จะวินิจฉัยชี้ขาด

ศาลรัฐธรรมนูญ ได้มีคำวินิจฉัยชี้ขาดไปแล้ว ตามคำวินิจฉัยที่ ๔/๒๕๔๑ เมื่อวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๔๑ ว่า การดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาเทศบาล ซึ่งได้รับเลือกตั้งก่อนวันที่รัฐธรรมนูญมีผลใช้บังคับ จะต้องเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๘๕ วรรคห้า คือมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี เว้นแต่ว่าจะมีบทเฉพาะกาลกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

บทเฉพาะกาลมาตรา ๓๓๕ (๗) กำหนดว่า ในวาระเริ่มแรก มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๘๕ วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับกับสมาชิกหรือผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นสมาชิกหรือผู้บริหารโดยตำแหน่ง และดำรงตำแหน่งอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ จนกว่าจะครบวาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิก ซึ่งมาจากการเลือกตั้งของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลดังกล่าว

บทเฉพาะกาลดังกล่าว ใช้เฉพาะสมาชิกหรือผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทเดียว คือสมาชิกหรือผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งในขณะที่รัฐธรรมนูญประกาศใช้ นั้น ยังมิได้มีการจัดตั้งครบถ้วนทุกตำบล และองค์ประกอบของสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ยังมิได้มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน หรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น ซึ่งไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์และบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ วรรคสองและวรรคสาม

ของสมา
ซึ่งอยู่ใน
สำหรับเว
ในการพิ
ของสมา
และควม
คงมีแต่ส
กลับก่อใ
อย่างอื่น

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า เนื่องจากศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยชี้ขาดวาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาเทศบาลไปแล้ว และเนื่องจากสมาชิกสภาเทศบาล เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นประเภทหนึ่ง ซึ่งอยู่ในขอบข่ายของการใช้บังคับของมาตรา ๒๘๕ วรรคห้า โดยที่บทเฉพาะกาลมิได้มีข้อยกเว้นสำหรับเทศบาล ซึ่งเป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นประเภทหนึ่ง ไว้เป็นอย่างอื่น จึงไม่ก่อให้เกิดปัญหาในการพิจารณาการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาเทศบาลแต่อย่างใด ทั้งนี้ วาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาเทศบาล จะต้องมีการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ ดังที่ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยชี้ขาดไปแล้ว และควรเข้าใจเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญด้วยว่า การที่บทเฉพาะกาลมิได้กล่าวถึงสมาชิกสภาเทศบาล ก็มีแต่สมาชิกหรือผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น หาได้ก่อให้เกิดปัญหาแต่ประการใดไม่ กลับก่อให้เกิดความชัดเจนว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ ที่บทเฉพาะกาลมิได้มีข้อยกเว้นเป็นอย่างอื่น จะต้องอยู่ภายใต้บังคับของบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องโดยเคร่งครัด

อาศัยเหตุผลดังกล่าว จึงไม่รับคำร้องของผู้ร้องไว้พิจารณา

นายชัยอนันต์ สมุทวณิช

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

